

Паламар С.
*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
конституційного, адміністративного та
фінансового права ЗУНУ
Вербіцька М. В.*

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕСПЛАТУ АЛІМЕНТІВ

На даному етапі розвитку суспільства досить гостро стоїть проблема сплати аліментів. Це питання є об'єктом багатьох галузей права, а зокрема й адміністративного права. Одним із інститутів ефективного забезпечення стягнення аліментів є їх стягнення у примусовому порядку. Впродовж останніх років держава намагається посилити захист прав дитини в галузі її забезпечення шляхом реформування законодавства.

Аліменти - кошти на утримання певної особи, які присуджуються за рішенням суду від частини доходу іншої особи, або ж в чітко визначеній сумі. В нашій державі діє Конвенція ООН про права дитини. Вона постановляє право дитини на достатній рівень життя та її забезпечення батьками до досягнення нею повноліття. Також цей обов'язок батьків закріплений у статті 51 Конституції України та статті 180 Сімейного кодексу України. Тобто батьки повинні спільними коштами забезпечувати свою дитину. При розлученні батьків вона залишається із одним з них. Тому питання про забезпечення дитини іншим із батьків постає після цього. Для цього і є передбачена законодавством виплата аліментів.

Адміністративна відповідальність за несплату аліментів є досить нова на правовій арені. 6 лютого 2018 року став чинним Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів». Даний закон запровадив суттєві зміни щодо порядку стягнення аліментів та відповідальність за їх стягнення [138]. Також через систематичне ухилення від сплати аліментів одного із батьків дитини та обов'язку, який стосується утримання ним дитини, було прийнято ще один нормативний акт. Велика кількість невиконаних рішень суду у галузі стягнення аліментів спонукала прийняти Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення економічних передумов для посилення захисту права дитини на належне утримання».

Адміністративна відповідальність за несплату аліментів передбачена Кодексом України про адміністративні правопорушення (КУпАП). Згідно із статтею 183-1 даного нормативного акту, відповідальність настає тоді, коли сума аліментів, яку не сплатила особа, перевищує суму платежів за 6 місяців із дня пред'явлення даної вимоги про сплату аліментів [2]. В такому випадку, згідно із частиною 12 статті 71 Закону України «Про виконавче провадження» державний виконавець має скласти протокол

про дане адміністративне правопорушення та надсилає його для розгляду в суд, який знаходиться одній області дії органу державної виконавчої служби. Боржник за КУпАПом буде притягуватися до адміністративної відповідальності у вигляді суспільно корисних робіт на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин.

Також слід звернути увагу, що якщо несплата аліментів стосується дитини з інвалідністю, а також дитини, яка хворіє на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісне орфанне захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, або на утримання дитини, яка отримала тяжкі травми, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, що призвела до виникнення заборгованості, має бути сукупний розмір якої перевищує суму відповідних платежів за три місяці з дня пред'явлення виконавчого документа до примусового виконання тягне за собою виконання суспільно корисних робіт на строк від ста двадцяти до двохсот сорока годин.

Дане правопорушення має свій склад. Суб'єктом адміністративного правопорушення є особа, яка на підставі законного рішення зобов'язана виплачувати аліменти. Суб'єктивна сторона характеризується умислом, бо правопорушник усвідомлює свій обов'язок. [170]. Об'єктом є суспільні відносини у сфері прав дитини, які повинні гарантуватися та забезпечуватися кожній дитині без винятку або особі, якій по закону мають надаватися аліменти. А також об'єктом є право дитини на матеріальне утримання з боку батьків або ж осіб, які зобов'язані надати їй таке утримання. Об'єктивна сторона характеризується перш за все бездіяльністю у формі невиконання цією особою обов'язку сплачувати аліменти на утримання дитини або іншої особи, передбаченій законодавством. Для настання адміністративної відповідальності обов'язково повинен бути наявний факт заборгованості особи, яка повинна згідно із законом сплачувати аліменти.

Як вже раніше згадувалося, санкцією за несплату аліментів є суспільно корисні роботи. Даний вид адміністративного стягнення полягає у виконанні порушником оплачуваних робіт. Вид та перелік об'єктів, на який особа повинна виконувати їх має визначати орган місцевого самоврядування. Даний вид стягнення передбачається статтею 311 КУпАПу. Згідно із законодавством, кошти, отримані із цих робіт, повинні бути спрямовані на сплату аліментів. Дане адміністративне стягнення є ефективнішим, ніж громадські роботи, які є безоплатними. Варто зазначити, що якщо правопорушник після таких робіт протягом двох місяців знову не сплатить аліментів, то дане адміністративне правопорушення буде вважатися повторним. Тоді воно буде кваліфікуватися із частиною другою статті 183-1 КУпАПу. А у разі ухилення від суспільно корисних робіт на особу буде накладено арешт у

вигляді 10 діб. При злісному ухиленні від сплати аліментів особа підлягатиме кримінальній відповідальності.

Отже, адміністративна відповідальність за несплату аліментів у вигляді суспільно корисних робіт є досить ефективною у сучасному суспільстві, коли права дитини на матеріальне утримання одним із її батьків можуть бути порушеними. Також можна побачити позитивні зрушення у даній галузі у вигляді нових нормативних актів. Дані дії повинні забезпечити регулярне надходження для належного матеріального утримання осіб, що мають право на аліменти, а також заохочувати добровільне виконання обов'язку зі сплати аліментів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку примусового стягнення заборгованості зі сплати аліментів»: від 07.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2234-19> (дата звернення: 25.03.2020).
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради України: кодекс від 7 грудня 1984 р., редакція від 27.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>
3. Плетньова А. Є. Адміністративна відповідальність за невиконання або неналежне виконання обов'язку сплати аліментів: сучасний аспект. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. № 1. 2019. С. 138-139.
4. Руслан Пилипів. Реалізація адміністративної відповідальності за несплату аліментів. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. С. 168-172.
5. Ярошенко А.С., Костенко О.М., Гасанов Е.Д., Калашнік Р.В. Особливості адміністративної відповідальності за несплату аліментів в Україні. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. № 2. С. 281–284.

Ціцюра О.

*студентка юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
конституційного, адміністративного та
фінансового права ЗУНУ
Шевчук О.Р.*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ: АНАЛІЗ СТАНУ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Актуальність теми. Станом на сьогодні, в час стрімкого розвитку наукових технологій та комунікацій, ситуація в Україні, та й в інших державах світу є досить складною, так як останніми роками різко зростає кількість спроб порушити режим захисту державної таємниці. Дуже часто